

Wetenschappelijk bewezen?

De beroepsgerichte na-carrièreplanning en de huidige beroepssituatie van de Vlaamse ex-topjudoka

De verschillende fasen tijdens de topsportcarrière van topsporters kwamen in de vorige edities (judoContact 1 en 2/2006) aan bod. Topjudoka Leen Dom richtte zich tijdens haar thesis niet tot de fasen tijdens de topsportcarrière, maar tot de fase na de topsportcarrière en de overgang naar deze fase. Atleten beginnen zich aan het einde van de topsportcarrière vaak vragen te stellen over studie- en tewerkstellingsmogelijkheden. De beroepsgerichte na-carrièreplanning is in deze context heel belangrijk. Het kan de overgang van het leven als topatleet in een nieuwe beroepssituatie verzachten. Ook beroepsgerichte na-carrièrebegeleiding en advies kunnen een belangrijke invloed hebben op de overgang van atleet tot ex-atleet.

Het ontwikkelingsmodel werd in een eerste fase aangepast naar de sportieve ontwikkeling van de ex-topjudoka's. Dit model werd reeds eerder besproken in Judocontact 1/2006 (p14/15).

fiek de job of het beeld van de toekomst die de atleet op die leeftijd voor ogen had, bedoeld.

2. RETIREMENT: DE OVERGANG VAN SPORTIEVE CARRIÈRE NAAR DE BEROEPSGERICHTE NA-CARRIÈRE.

De studiekeuze

De topsport had een duidelijke invloed op de studiekeuze van veertien op de vijftien Vlaamse ex-topjudoka's. De ex-topjudoka's stopten hun studie om aan topsport te kunnen doen, ze kozen een studierichting die ze konden combineren met een carrière als topjudoka of ze zochten naar een school in functie van hun judotrainingen en wedstrijdprogramma.

2.1. Het proces van beroepsgerichte na-carrièreplanning

De beroepsgerichte na-carrièreplanning en de huidige beroepssituatie

Aanvulling van het talentontwikkelingsmodel met het beroepsgerichte beeldvormingsproces dat waargenomen werd bij de Vlaamse ex-topjudoka's.

Een beroepsgerichte na-carrièreplanning waarin een beeldvormingsproces terug te vinden is en waarin de atleten een studie zullen afwerken, kan leiden tot een job in functie van het behaalde diploma. Een mindere beeldvorming en het onderbreken van de studie kan leiden tot het moeilijker vinden van een geschikte job. Een duidelijke beeldvorming tijdens de sportcarrière kan, ondanks een studiekeuze die niet bijdraagt tot de eventuele beroepsgerichte na-carrièreplanning, leiden tot het realiseren van dit beroepsgericht toekomstbeeld.

Het beeldvormingsproces

Beroepsgerichte na-carrièreplanning werd opgesplitst in twee delen, nl. de carrièrekeuzes en de beroepsgerichte beeldvorming. In bovenstaande figuur word het beeldvormingsproces dat we bij de ex-topjudoka's vonden weergegeven.

Met beroepsgerichte beeldvorming wordt speci-

1. INLEIDING

Vijftien Vlaamse ex-topjudoka's die deelnamen aan toernooien van het hoogste niveau, nl. het Europese circuit van A-toernooien, namen deel aan het onderzoek. Aan de hand van de resultaten van de bevraging van de ex-topjudoka's werd een evolutie in beroepsgerichte na-carrièreplanning waargenomen. Deze evolutie werd waargenomen in de vorm van een beeldvormingsproces. Dit proces werd ingepast in het talentontwikkelingsmodel opgesteld door Prof. Wylleman (2005).

Leeftijd	5	13	15	23
Strategische ontwikkeling	Initiatie	Ontwikkeling	Participatie	Disciplinerende
Studiair beroepsontwikkeling	Lager onder-ij	Secundair onder-ij	Hoger onder-ij	Beroepsgerichte
Beroepsgerichte beeldvormingsproces	Geen beeld	veel beeld	Duidelijk beeld	Duidelijk beeld/Zeketheit
	5	13	15	23

Het beroepsgerichte beeldvormingsproces bij de ex-topjudoka's

Sporen van ontevredenheid kwamen makkelijker voor bij ex-topjudoka's die minder aan na-carrièreplanning deden dan bij ex-topjudoka's die een duidelijker beeldvormingsproces maakten en/of ook hun studiekeuze meer in functie van hun na-carrière maakten.

2.2. De professionele overgang naar de na-carrière.

De ex-topjudoka's hadden problemen met het aanpassen aan de nieuwe beroepssituatie. Het werken volgens vaste uren, de sleur van de dag, het zich gevangen voelen in het bedrijf, financiële zorgen, moeilijkheden met verantwoordelijkheid, niet kunnen wennen aan bandwerk en het gemis aan doelgericht werk waren problemen die de ex-topjudoka's aangaven. Deze aanpassingsproblemen houden volgens het onderzoek geen verband met studieniveau of beeldvorming.

De ex-topatleten gaven aan dat er nood is aan studieadvies alsook advies over de mogelijkheden die de arbeidsmarkt hen biedt, zowel tijdens de topsportcarrière als aan het einde van de topsportcarrière. Ook de ouders moeten hun zoon of dochter meer begeleiden in hun na-carrièreplanning.

3. BESLUIT

Uit het onderzoek bleek dat een na-carrièreplanning een invloed heeft op de verdere professionele ontwikkeling van de ex-topatleet. Daarom werd aan de hand van de antwoorden en gevonden verbanden een handleiding voor beroepsgerichte na-carrièreplanning opgesteld. Dit zou een planning kunnen zijn waarin de atleten en hun ouders enige vorm van leidraad kunnen vinden. Een leidraad die bijdraagt tot het vinden van een evenwicht tussen de sportieve- en beroepsgerichte carrièrekeuzes.

Deze planning bestaat uit drie fasen:

Fase 1: De atleet ontdekt zijn interesses, waarden en vaardigheden buiten de sport. Hij zoekt naar carrièremogelijkheden alsook naar

de wijze waarop deze te realiseren.

Fase 2: In vorige fase is een duidelijk beeld gevormd van wat de atleet wil. De atleet maakt nu studiekeuzes in functie van deze beeldvorming.

Fase 3: De atleet stelt een effectieve beroepsgerichte na-carrièreplanning op. Hij stelt duidelijke doelen op, zowel op lange als op korte termijn.

Leen Dom

Uit Kwalitatief onderzoek naar de relatie tussen de beroepsgerichte na-carrièreplanning en de huidige beroepssituatie van de Vlaamse ex-topjudoka door Leen Dom (2006)

Verdere referenties beschikbaar op het secretariaat

Rechtzetting

In de vorige editie van JudoContact (okt/nov/dec 2007) werd op pagina 15 onderstaande referentie in het artikel 'Onderzoek naar de lichaamsbouw en de gehanteerde technieken in het judo' (Taelman B., Philippaerts R. en De Geyter J.) niet afgedrukt. Langs deze weg wil de auteur zich hiervoor dan ook excuseren.

Huvelier F., De Geyter J., De Clercq D. (2002); Een onderzoek naar de relatie tussen de morfologische kenmerken van de mannelijke judoka en de gehanteerde judotechnieken. *Vlaams Tijdschrift voor Sportgeneeskunde en Sportwetenschappen*, 90, 7-12